

blive dyrere, saa vil Loven ikke fremme en mere forceret Udskykning af Jordlodderne, end der ellers under normale og naturlige Forhold vil finde Sted. Jeg tror dog ikke, at det kan negtes, at der i Flertallets Forslag indeholdes en Begrændsning af den solidariske Ansvarlighedspligt, og at der ogsaa deri ligger en indirekte Begrændsning af Statens Garantipligt. Det farlige Præcedents, som Mindretallets ærede Ordfører har antydet, at det vilde være, naar dette Princip skulde overføres paa andre Omraader, tror jeg ikke, at man skal lade sig skrænke af; thi dersom det vilde være muligt for andre Samsundsklasser, som ikke kunde komme ind under denne Lov, at give en fyldestgjørende Sikkerhed, saa tror jeg hellerikke, at det vilde være noget farligt Præcedents for Staten at indtræde som en Slags Garant for, at der kunde tilstaaes dem en virkelig Hjælp. Jeg tror, at Staten er i høieste Grad interesseret i, at den Befolkning, som lever i smaa Raar og kæmper for Tilværelsen og det daglige Brød, kan friste en saa selvstændig og uafhængig Tilværelse som muligt, og i saa Henseende maa jeg antage, at Statens hele Styrke vil begyntiges ved at have en Del jordbeieude Husmænd istedetfor at have en stor Flok af Indsiddere. Det er mit Haab, at denne Lov vil medvirke til Fremme af mange saadanne Eiendomme, navnlig ved Opdyrkning af saadanne raas Arealer, hvis Opdyrkning endnu kunde fremmes i betydelig Udstrækning, hvorved man jo tillige vilde fremme en selvstændig Udvikling af mangen en Arbejderfamilie, som ellers vilde være henvist til kun at faae enten et jordløst Hus eller maaske en Leiestue. Sammenligningen imellem disse to Stillinger med Hensyn til Selvstændighed tror jeg ikke, jeg behøver nærmere at paavise. Jeg skal indskrænke mig til disse Bemærkninger.

Ordføreren (Ox en b øll): Med Hensyn til det første af de af Mindretallet stillede Vædringsforslag, det under Nr. 1, som jo gaar ud paa, at Kjøbstæderne skulle medoptages i de eventuelle Kreditforeninger, skal jeg kun bemærke, at, da Regeringsforslaget kun har troet at kunne medtage Eiendomme paa Landet, og da det er udhævet, navnlig af den ærede Minister, at der er flere Grunde, hvorfor det vilde have sine Betænkkeligheder og Banstækeligheder at skrive til en saadan Udvidelse, har Flertallet ikke troet at kunne gaa med til dette Forslag, og jeg maa da navnlig for

mit Vedkommende sige, at, selv om jeg tidligere har havt den Opfattelse, at det var ønskeligt at faae Kjøbstæderne med, tillægger jeg det ikke nu en saa stor Bigtighed efter nærmere Undersegelse, fordi jeg tror, at Kjøbstædeiendomme, som ere lige i umiddelbar Forbindelse med de Sparekasser, som nu findes i omtrent enhver By, vilde altid være henviste til at faae billigere og lettere Laan der end igjennem Kreditforeninger. I Sparekassen faas Laanet kontant, men ved Kreditforeningslaan er altid den Ulempe, at der er Kurstab, og efter den Erfaring, jeg har, er der ikke nogen Tvivl om, at, hvor der er smaa Kjøbstædeiendomme, som kunne — vel at mærke — give Sikkerhed, kunne de ogsaa faae Penge i et eller andet offentligt lokalt Institut. Derfor er man ikke gaet dertil. — Den ærede Ordfører for Mindretallet fremkom med en Række mere almindelige Betragtninger til Ugunst for Lovforslaget, som jeg, om de end nærmest maatte henhøre til en tidligere Behandling, dog ikke kan unblade at gjøre nogle Bemærkninger til. Den ærede Ordfører for Mindretallet udtalte sig saaledes meget stærkt mod Bestaffenheden og Værdien af de Eiendomme, som i en saadan eventuel Kreditforening vilde blive stillede til Pant. Han sagde, at saadanne smaa Eiendomme, hvis Værdi i Almindelighed er undergIVEN meget store Svingninger, kan man ikke altid tage for godt Pant; thi det ene Dieblit ere de Noget værd og i det andet Dieblit Intet værd. Det er ikke min Opfattelse. Jeg tror i Almindelighed med Hensyn til Omsætningen af smaa Landeiendomme — det er en Erfaring, som jeg ikke udtaler blot theoretisk, den har jeg kjendt i 25 Aar — at der er ingen Eiendomme, som ere mere søgte end netop saadanne Eiendomme, som den sidste ærede Taler nævnte, hvor man kan holde en Ko eller to, de ere meget søgte og gaa meget i Handel og Vandel, saa jeg tror ikke, man er berettiget til at sige, at disse Eiendomme meget let tabe deres Værdi. Dertilmod, i Kriser kunne de større Landeiendomme komme i Forhold, hvor Tingene vil have dem, medens disse smaa Eiendomme vil altid Nogen have. Saa maa jeg endelig bede erindret, at Lovforslaget jo gjør meget betydelig Indskrænkning i den Størrelse af Udlaanene, som kunne finde Sted i Forhold til Eiendommens Værdi imod, hvad Loven 20de Juni 1850 gjør. Denne Lov giver Ret til at udlaan til $\frac{3}{5}$, hvorimod det foreliggende Forslag indskrænker sig til Halvdelen. I det Hele taget synes jeg, at Min-